

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Ph. Mediolanensi Archiepiscopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

merè præsumperint refragari. Nullis literis &c. Quòd si omnes &c. Datum Laterani II. Idus Aprilis.

P. H. MEDIOLANENSI
Archiepiscopo.

Epist. 17.
Quæstio inter
eum & Abbatem
sancti Donati
de Scozula tenen-
do diffinitur.
Cap. inter dilec-
tos. De fide
instrumenti.

Vide supra lib. 1.
Epist. 17.

In Tertia Col-
leç. A.

Inter dilectos filios Gerardum Abbatem sancti Donati de Scozula ex una parte nomine monasterij, & W. Balbum Mediolanen. Canonicum procuratorem tuum nomine Mediolanen. archiepiscopatus ex altera, super subjectis articulis diu fuit in nostro auditorio litigatum. Perebat siquidem dictus Abbas nomine monasterij sancti Donati de Sexto à præfato procuratore tuo nomine Mediolanen. Ecclesiæ restitui monasterio memorato portum Scozulæ sive Sexti, cum honore, districtu, & jurisdictione præfati loci & castellanitiæ, dicens ad monasterium hæc omnia pertinere, hoc ipsum dicens de hominibus qui habitant in curte Baveni, & tenent res monasterij memorati, scilicet in Gralia, Carpuneno, Vesterpeno, Cadempleno, Baveno, & Insula superiori, Bolgerate, ac Lisia. Petens etiam ut Mediolan. Archiepiscopus cessaret ab inquietatione hominum qui habitant in loco Baveni super manso de Curte, de quibus monasterium obtinuerat in iudicio possessorio per sententiam Episcopi Veronen. Item ut cessaret ab inquietatione viciorum, id est, communium & terrarum in territorio Sexti sive Scozulæ & in ejus castellanitiâ postarum, ab inquietatione quoque albergariæ prædicti loci Scozulæ sive Sexti, & illius etiam castellanitiæ. Rursus, ut non inquietaret monasterium antedictum in possessione vel quasi possessionem piscariæ totius aquæ Ticini usque ad rariam Castelleti, vel Pigaroli. Et hæc omnia petebat cum omnibus fructibus inde perceptis, salvo in omnibus jure addendi, vel minuendi: satagens multipliciter comprobare omnia quæ præmissa sunt, ad suum monasterium pertinere. Primò per privilegium Luitardi Comitis quondam Episcopi Ticinensis, qui monasterium ipsum fundaverat, & ei quæ præmissa sunt donaverat universa. Secundò per instrumentum sententiæ Asperti quondam Mediolan. Archiepiscopi, quam ex delegatione Lodoici Imperatoris tulit pro monasterio sæpedito super his contra * Nottingum præfati Luitardi nepotem,

qui super eis molestabat monasterium. Tertio per privilegia Rom. Imperatorum, & præsertim Henrici, qui præmissa omnia monasterio confirmabant & conferebant. Quarto per instrumenta locationum quas fecerant diversis personis Abbates monasterij memorati. Testes quoque produxerat, per quos nitebatur probare quòd monasterium à * sexaginta annis infra & à quinquaginta annis & supra tenuerat & possederat omnia supradicta, & quòd fama publica erat ea omnia præfato monasterio à jamdicto Luitardo fuisse donata. Sed contra privilegium * donationis à præfato procuratore tuo multa fuerunt objecta. Primò, quia ibi maxime apparebat consumptum, ubi potuisset salitas facilius deprehendi, videlicet in annotatione indictionis. Secundò quia cum charta vetustissima videretur, recentior apparebat scriptura, tanquam non illo tempore facta fuisset. Tertio, quia falsum sigillum vitiosè videbatur appositum, eò quòd à media parte sigilli apparebat quædam imago, non cum mitra in capite, sed cum pileo, nec induta pontificalibus, sed regalibus, tenens in manu non baculum pastorem, sed quasi sceptrum regale, cujus facies non apparebat integra, sed dimidia, tanquam in alia medietate * respiceret aliam, quæ tamen tota vacua remanebat; sed quædam imago videbatur ex ea fuisse deleta, quia cera in ea parte nec in colore nec in planitie reliquæ parte similis apparebat. unde non Episcopi, sed Imperatoris, videbatur fuisse sigillum, quod in una medietate Cæsaris imaginem exprimebat, & in altera medietate præsumebatur vel filij vel conjugis imaginem habuisse. Nam & in ipso sigillo nullæ aliæ literæ apparebant, nisi quæ nomen proprium cum hac adjectione *Dei gratia* designabant. Sed cum proprium nomen ipsius Episcopi fuerit Luitardus, in nomine proprio, quod exprimebat sigillum, deletæ fuerant duæ literæ, secunda, quæ fuerat inter L & T, & sexta, quæ fuerat inter R & V; ita quòd si secunda fuisset O, & sexta fuisset I, proculdubio non Luitardus sed Lotarius legeretur. Quod etiam inde * cognosci poterat, quia secundum dispositionem aliarum literarum inter L & T non erat spatium nisi quod poruisset unam literam continere, cum secundum integritatem hujus nominis *Luitardus*, inter L

Y y ij

* In Tertia Col-
leç. XL. errore
librarij hand
dubie.

* In Tertia Col-
leç. donatoris

* In Tertia Col-
leç. recipiet

* In Tertia Col-
leç. conici

& T, duæ literæ sint diversæ. Præterea, inter R & V tam modicum erat spatium, ut in eo non hæc litera D, quæ majus occupat spatium, sed hæc litera I, quæ minimum occupat, videretur formata fuisse. Rursus, cum cera sigilli ab interiori parte vetustissima esset, cera quæ posita erat ab exteriori parte, quasi ad conservationem sigilli, recens erat & mollis. Quod cum diligenter investigatum fuisset, certo certius est compertum quòd sub vetusto sigillo charta fuerat perforata, & per glutinum novæ ceræ, quæ fuerat posita exterius quasi ad conservationem sigilli, vitiosè fuit ipsi chartæ conjunctum. Eadem falsitatis specie, per vitiosam videlicet appositionem sigilli, cetera ferè privilegia Rom. Imperatorum, præter privilegium Henrici, vel falsâ reperta sunt, vel falsata. Sed & ipsum Henrici privilegium ad fidem astruendam non videbatur sufficere: quia nec erat publica manu confectum, nec sigillum habebat authenticum, eò quòd erat ex media ferè parte consumptum, nec plus de nomine proprio, nisi ultima medietas, videlicet *icus* nec de ceteris literis nisi hæc adjectio, *Dei gratia*, comparebat; ita quòd ex literis ipsis non magis poterat comprobari fuisse sigillum Henrici quàm Lodoici. Instrumentum quoque sententiæ multis modis inveniebatur suspectum: tum quia quædam in ipso apparebant lituræ, tum quia subscriptio notarij videbatur alterius manus fuisse quàm conscriptio instrumenti; cum tamen notarius in subscriptione profiteretur se instrumentum manu propria conscripsisse. Litera quoque recentior videbatur quàm charta, & aqua videbatur encaustum infectum, ut antiquius appareret. In omnibus etiã imperialibus privilegiis, quæ posteriora fuerant, nulla prorsus est habita mentio de illa sententiâ: quamvis in eorum aliquibus mentio facta fuerit Luitardi, qui dicebatur donationem fecisse. Porrò si legitimum esset & verum instrumentum sententiæ, per illam tamen sententiam nullum Mediolan. archiepiscopatu præjudicium poterat generari, cum ipsa sententiâ lata fuerit inter alios, & res inter alios acta alij non præjudicet, nec attestations quæ continebantur in instrumento sententiæ, per quas legitima donatio Luitardi videbatur esse probata, poterant eidem archiepiscopatu nocu-

mentum aliquod irrogare, cum inter alias personas & in alio judicio receptæ fuissent. Ceterum memoratum Henrici privilegium, quod non solum confirmationis sed etiam donationis videbatur fuisse, unde rerum dominium donatarum intelligi fortè poterat monasterio acquisitum & traditum, quamvis ex forma petitionis, quæ in ipso privilegio declaratur, & quibusdam aliis verbis quæ ponuntur in ipso, confirmatorium tantum videretur fuisse, ut tamen intelligatur eo modo quo magis posset valere, distinguendum utique videbatur, ut idem Henricus alia donaverit, & alia confirmaverit, cum eadem legitime nequivissent & confirmari pariter & donari; confirmari, tanquam prius habita, & possessa; donari, tanquam tunc tradita, & concessa. Donaverit inquam illa quæ ipse intra trium miliarium spatium monasterio concedebat. Confirmaverit autem quæ prius ipsi monasterio concessa fuerant & donata, inter quæ illa continebantur quæ deducta sunt in iudicium, ac per hoc illa non poterant intelligi per privilegium illud donata, sed confirmata, cum juxta legitimas sanctiones, quod meum est, ex alia causa meum fieri non possit, nisi desierit esse meum, præsertim cum pars monasterij * nixa fuerit comprobare, tum per privilegium concessionis, tum per instrumentum sententiæ, quòd illa legitime fuerint à Luitardo donata, & illi donationi per totum iudicium est innixa, unde post donationem hujusmodi eadem eidem non poterant redonari. Cum ergo confirmatorium tantum extiterit, saltem quoad illa quæ deducta sunt in iudicium, si principale non tenuit, nec accessorium quod ex eo vel ob id dignoscitur esse secutum. Pari modo cetera privilegia Rom. Imperatorum, etiamsi vera fuissent, & sine suspitione, ad probationem tamen invalida probarentur. Per instrumenta verò locationis nec est utcumque probata proprietas, nec etiam plene possessio; cum juxta legitimas sanctiones ad probationem rei propriæ, sive defensionem, non sufficiat facta locatio. Licet autem his & aliis modis sapientius procurator tuus intentionem Abbatibus videretur elidere, cautumque sit in jure civili quòd actore non probante, is qui convenitur, etsi nihil præstiterit, obtinebit; ad ostendendam tamen evi-

* in Tertia Col. l. vii.

dentius iustitiam tuæ partis, per testes videbatur probare quòd Mediolanen. Archiepiscopus omnia quæ præmissa sunt à sexaginta annis intra possederat inconcussè. Verùm contra præscriptiones hujusmodi dictus Abbas interruptio- nem medij temporis civilem pariter & naturalem objecit. Olim enim Gozovio quondam Comite à Federico Imp. super his iudice delegato, cum post citationes legitimas Mediolan. Archiepiscopus se contrumaciter absentasset, pro monasterio fuit lata sententia, & ipsius nomine corporalis possessio assignata, quam per sex annos & amplius habitam in bello Mediolan. assererat amissam. per quod allegabat præscriptionem civiliter & naturaliter interruptam. Porro ad exceptionem præmissam sepeditus procurator tuus taliter replicabat, quòd bonæ memoriæ Io. Anagninus sanctæ Mariæ in porticu Diac. Cardinalis, postea sancti Marci Presbyter, & tandem Episcopus Prænestinensis, tunc apostolicæ sedis Legatus, attendens quàm barbarica feritate & insatiabili odio Ecclesiam & civitatem Mediolan. Federicus Imperator funditus vellet evertere, atque in supremam redigere servitutem, quicquid ipse vel aliquis iudex seu ministerialis ejus in Ecclesias, Clericos, vel cives Mediolan. statuerant tempore illo, in irritum revocavit. cujus factum felicitis recordationis Alexander Papa prædecessor noster approbans, confirmavit. unde quod à præfato Comite factum fuerat in odium Mediolanensium, quos dictus Imperator acrius infestabat, Mediolanensi Ecclesiæ præmissa ratione non poterat præjudicium generare. Porro rationem hujusmodi pars adversa frivolam reputabat, cum factæ causæ nulla juris constitutione fieri possint infectæ. Cum autem super his quæ præmissimus in nostra & fratrum nostrorum præsentia fuisset diutius litigatum, quia legitime probatum non fuerat ea quæ petebantur ad monasterium pertinere, de communi fratrum nostrorum consilio ab impetitione ipsius præfatum procuratorem tuum nomine tuo & Mediolan. Ecclesiæ sententialiter duximus absolvendum: quoniam cum obscura sunt jura partium, consuevit contra eum qui petitor est judicari. Super manso verò de Curte Baveni, quod ab antedicto Episcopo Veronen. fuit ipsi monasterio per diffini-

tionis calculum in possessorio iudicio attributum, nos quoque eidem cenobio procuratorem ipsum nomine tuo & Mediolanensis Ecclesiæ in petitorio iudicio auctoritate judiciaria condemnamus, cum liquidò sit probatum quòd dictum monasterium mansum ipsum longissimo tempore quietè possedit, in ea parte perpetuum sibi silentium imponentes. Ceterum auctoritate apostolica districtius inhibemus ne tu vel tuorum quilibet successorum ad res & possessiones & jura prædicti monasterij manus extendat, præter id quod de portu, honore, districtu, & jurisdictione à nobis est sententialiter diffinitum. Nulli ergo &c. absolutionis, inhibitionis, & diffinitionis &c. Datum Laterani XVI. Kal. Maij.

In eundem ferè modum scriptum est G. Abbati de Scozula.

CONVENTYI DE CONCHIS.

CUm super abbatia monasterij vestri inter vos & S. quondam Abbatem olim fuisset quæstio diutius agitata, partibus tandem ad nostram præsentiam accedentibus dilectum filium nostrum H. sancti Eustachij Diac. Card. dedimus auditorem: in cujus præsentia pro ipso S. taliter fuit allegatum, quòd cum dilectus filius noster I. tt. sanctæ Pudentianæ Presbyter Cardinalis, tunc apostolicæ sedis Legatus, intrasset Normanniam, & super statu ipsius abbatie cum Abbate ac fratribus inquisitionem habuerit diligentem, nihil reprehensione dignum invenit ibidem, sicut ex literis bonæ memoriæ C. Papæ prædecessoris nostri evidenter apparet, quibus ipsius Cardinalis confessio est inserta. Eo verò postmodum ab ipso monasterio recedente, literæ ipsius ad dilectos filios Troarnensem Abbatem & Priorem sanctæ Barbaræ fraudulenter obtentæ fuerunt super inquisitione Abbatis & totius monasterij faciendæ, nulla data inquisitoribus potestate in Abbatem aliquid statuendi, quemadmodum ex testimonio ejusdem Card. colligitur evidenter. Prædictis ergo inquisitoribus accedentibus ad monasterium memoratum, & volentibus fines mandati excedere in faciendæ inquisitione, juris ordine non servato, idem Abbas, antequam inquisitio fortiretur effectum, sedem apost. appellavit, & quamvis iter arripuisset ad

Epist. 38. Quæstio inter eos & Abbatem monasterij de Conchis sententiando diffinitur. Cap. Cum super. De off. jud. deleg.